

Vasile Alecsandri: Pasteluri - prezentare generala

Pastelul este o specie a genului liric cunoscuta in aceasta forma numai in literatura romana, creata si dusa la celebritate de Vasile Alecsandri intr-un ciclu de versuri, numit chiar "Pasteluri". Poeziile au aparut (cu doua exceptii) in revista "Convorbiri literare" in perioada 1868-1869.

Sfidand sabloanele, Alecsandri se fixeaza la geografia autohtona, si individualizeaza un colt de natura lipsit de sublimitate. El descrie o zona cuprinsa intre deal si campie, echilibrata sub raportul temperaturii, al formelor de viata vegetala, al rotatiei anotimpurilor, una din ipostazele veridice ale pamantului romanesc.

Universul "Pastelurilor" e strabatut de euforie vitala si optimism cosmic. El implica regularitatea ciclurilor naturii, armonia randuielilor firii, ordinea imanenta a creatiei. Anotimpurile vin si pleaca: Toamna rugineste lunca, aduce nori suri si vanturi firoase; iarna acopera cu troiene campurile, scoate lupii la prada in noptile cu vifornita; primavara se anunta cu intoarcerea cocotilor si randunelelor, prin elanul exploziv al mugurilor si iesirea plugarilor la munca; vara rodeste holdele cu ploi fertile si soare cald, rasplatind osteneala seceratorilor. Zilele se scurg calme: Inserarea urmeaza diminetii, linistea satului adormit si oracaitul broastelor succed muncii harnice si invalmasitei agitatiei diurne. Fortele naturii, vantul, ploaia, viscolul se integreaza marelui mecanism planetar, repetandu-si lucrarea, la ceasurile sorocite. Oamenii insisi participa la jubilatia universala; ei sunt zugraviti, in mod precumpanitor, in doua atitudini, simple si permanente: in zbenguierile dragostei si in incordarea activitatii productive. Ei reprezinta mai putin taranimea unei societati determinate si mai mult tipului unei umanitati atemporale, apartinand nemijlocit naturii si incorporandu-se ei.

Cu "Pastelurile" Alecsandri atinge treapta deplinei maturizari a talentului. Versul isi pastreaza simplitatea, cursivitatea, limpezimea. Formula compozitioanala, de obicei de patru strofe, recurge la o mica inscenare, terminata adesea in poanta, pentru destinderea atmosferei. Imaginea, bazata pe perceptie, traduce momentan senzatia, fara digresiuni sau paranteze. Tabloul e dinamic si concis. Timpul "Pastelurilor" este invariabil prezentul, intrucat poezia ne implica in postura de spectatori. Desenul esentializeaza, surprinzand conturul obiectelor, mai ales miscarile si detaliile. Dese comparatii gratioase ("Fulgii zbor, plutesc in aer ca un roi de fluturi albi"), sau pline de o calma maiestate ("Fumuri albe se ridica in vazduhul scanteios/Ca inaltele coloane unui templu meiestos"), intaresc sentimentul de seninatate clasica.

Legate de artele plastice (pastel=desen in creion moale, usor colorat), aceste poezii manifesta preocuparea pentru satisfacerea unor exigente specifice: compozitie, colorit, echilibru. Corespondenta sentiment / natura (romantica) este subliniata de faptul ca tabloul este insufletit de o prezenta umana, care sprijina degajarea unui sens; dar e descrisa obiectiv, cu ochii unui privitor din afara.